

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2021-64

26.1.2021

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – varsling – disp. – forsikring gått til opphør – klager ikke kjent med forsikringens opphør – ordning mellom ektefeller - klagers helsesituasjon.

Klager ble ilagt gebyr for to kjøretøy for perioden 17.5.19–3.6.19. Kjøretøyene hadde blitt uforsikret som følge av at forsikringene som var tegnet gikk til opphør grunnet manglende betaling. Forsikringene var tegnet i klagers ektefelles navn, som i perioden var konkurs og sonet i fengsel. Klager redegjorde for at hennes ektefelle ved fornyelse av forsikringene i årsskiftet 2018/2019 tilskrev forsikringsselskapet og ba om endring av betalingsmetode, og at hun etter dette trodde forholdet var i orden. Klagers helsesituasjon ble også beskrevet. Klager anførte at det måtte gis dispensasjon for gebyret da hun var ukjent med forsikringens opphør, samt hennes helsesituasjon. Klager anførte også at Trafikkforsikringsforeningen sin varsling ikke var korrekt. Nemnda kom til at Trafikkforsikringsforeningen ved varslingen hadde forholdt seg i tråd med gebyrforskriften, og nemnda påpekte at det var forsikringstaker som hadde ansvaret for at opplysningene gitt til forsikringsselskapet til enhver tid var korrekte, samt at klager i denne saken måtte identifiseres med sin fullmektig. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon og kom til at opplysningene i saken viste at klager selv hadde mulighet for å sørge for at forsikringspremien ble betalt.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn for kjøretøy med registreringsnummer D(...) og K(...). Trafikkforsikringsforeningen har bekreftet at gebyrperiodene og faktum for kjøretøyene er identiske, og at sakene kan behandles i samme klagesak.

K. (heretter klager) er oppført som eier av de to kjøretøyene. Fullmektig, som er klagers ektefelle, hadde tegnet forsikring for kjøretøyene i sitt navn.

Den 17.5.19 la forsikringsselskapet inn i TFFAuto (bransjens IT-system) at begge kjøretøyene var uforsikret f.o.m. 17.5.19.

Etter at kjøretøyene hadde vært uforsikret i tre dager, ila Trafikkforsikringsforeningen klager gebyr for uforsikret motorvogn den 20.5.19.

Ny forsikring ble tegnet for de to kjøretøyene den 4.6.19. Trafikkforsikringsforeningen ila klager gebyr frem til denne dato, og total gebyrperiode for begge kjøretøyene er f.o.m. 17.5.19. t.o.m. 3.6.19.

Fullmektig fremmet klage på vegne av klager den 9.8.20, hvor det ble vist til brev sendt til inkassator den 17.6.20 og 25.6.10. I klagen ble det påberopt grunnlag for dispensasjon, og det fremgikk blant annet av brevet til inkassator 17.6.20 at:

(...) forsikringene er registrert på meg. (...) Alle premievarsler ble derfor sendt til meg. Jeg ble slått konkurs i mars 2017, og jeg antar bobestyreren rutinemessig har bedt om at all post adressert til meg ble sendt til han.

Uaktet dette fikk jeg etter hvert daglig tilsendt en rekke inkassokrav fra andre kreditorer til min boligadresse, som altså er den samme som min ektefelles. Det var vanskelig for min kone å avgjøre hvilken av de mange brev som etter hvert ankom vår felles boligadresse som var viktige, og jeg hadde kun 20 minutter per uke hvor jeg kunne benytte telefonen. (...) Hun registrert dog at det ankom en ny polise i forbindelse med fornyelse av forsikringer fra (...) ved årsskiftet 2018-2019. Disse ba jeg min kone videresendte til fengselet. Da disse ble mottatt tilskrev jeg umiddelbart forsikringsselskapet og ga dem skriftlig fullmakt til å belaste min kones bankkonto for terminbeløpene, da jeg disponerer min kones konto. Jeg forutsatt at dette ble gjort.

(...)

Min kone er syk og har det svært vanskelig etter jeg kom i fengsel. Bostedskommunen har i over 20 år besørget en personlig assistent for henne (...). På grunn av mitt yrke som advokat har det alltid vært jeg som har tatt med av alle praktiske og formelle forhold i familien. Min kone kan således ikke bruk internett, hun kan ikke betale regninger via nettbank etc. I tillegg til de fysiske problemene lider av er hun også svært deprimeret som følge av at hun er alene. (...) Hun har iden jeg påbegynte min soning i august 2018 blitt akuttinnlagt på sykehus flere ganger etter slike fall.(...)

Da hun mottok varslene fra TFF datert 20.5. sendte hun dem umiddelbart til meg, og jeg klarte telefonisk etter hvert å tegne ny forsikring i hennes navn i samme selskap. (...)

Etter å ha mottatt klagen, tok Trafikkforsikringsforeningen kontakt med forsikringsselskapet angående opphøret av forsikringen. Forsikringsselskapet ga følgende uttalelse til Trafikkforsikringsforeningen den 19.11.19:

Forsikringen opphørte grunnet manglende betaling 16.05. Klagers ektefelle var forsikringstaker. Vedlagt ligger premiekrav, purring med varsel om opphør og faktura utstedt ved purring som viser de aktuelle risikoene.

Vedlagt fulgte premiekrav datert 2.1.19 med betalingsfrist 7.2.19 og betalingspåminnelse datert 15.4.19 med krav for avtaleperioden 12.10.18–12.10.19. Betalingspåminnelsen hadde betalingsfrist 29.4.19.

Den 27.11.19 skrev Trafikkforsikringsforeningen avgjørelse i saken. Klager fikk ikke medhold, og saken ble derfor overført til Finansklagenemnda.

Fullmektig sendte på vegne av klager opprettholdelse av klagen den 8.4.20.

Klager har avvist at gebyr kan ilegges og anført at det må gis dispensasjon for gebyrileggelsen. Bruddet på forsikringsplikten skyldes forhold utenfor klagers kontroll, samt at den manglende betalingen må anses som unnskyldelig og tilgivelig.

Klager var ikke kjent med at forsikringen var gått til opphør. Forsikringen var ikke tegnet i hennes navn, men derimot i hennes ektefelle, og fullmektig, sitt navn. Ektefellen ble slått konkurs i 2017, og bobestyreren har trolig rutinemessig bedt om at all post skulle sendes til ham. Videre var klagers ektefelle i fengsel i den aktuelle perioden forsikringen gikk til opphør. I tiden ektefellen var i fengsel mottok klager mange brev fra ulike kreditorer, og klager fant det vanskelig å avgjøre hvilke brev som var viktige. Kontakten med ektefellen var grunnet soningen svært begrenset.

Klager var imidlertid kjent med at det kom en ny polise i forbindelse med fornyelsen av forsikringene. Brevene angående dette ble derfor videresendt til hennes ektefelle. Ektefellen tilskrev forsikringsselskapet og ga det fullmakt til å belaste klagers bankkonto for terminbeløpene da ektefellen disponerer klagers konto. Klager og ektefellen forutsatte at dette ble gjort.

Videre er klager syk og har hatt det svært vanskelig i perioden hennes ektefelle har vært i fengsel. Klager har både fysiske og psykiske helseproblemer. Hun har flere ganger vært innlagt på sykehus i perioden hennes ektefelle har sonet. Dette har påvirket hennes mulighet til å overholde

forsikringsplikten i den aktuelle perioden. Klagers helsesituasjon påberopes ikke som egen begrunnelse for dispensasjon, men for å tydeliggjøre at situasjonen for hennes del var unnskyldelig, omstendighetene tatt i betraktning.

Avslutningsvis har fullmektigen fremhevet at klagers økonomiske situasjon er krevende og blant annet vist til at hun er uføretrygdet.

I sitt krav om nemnd har klager også anført at hun ikke fikk noe varsel fra Trafikksforsikringsforeningen før gebyret begynte å løpe.

Trafikksforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret. Gebyret for den uforsikrede perioden f.o.m. 17.5.19 t.o.m. 3.6.19 må derfor betales.

Trafikksforsikringsforeningen har ikke funnet at det forelå forhold utenfor klagers kontroll. Betalingsmislighold må regnes som innenfor klagers kontroll, samt at det fremstår som om forsikringsselskapet har overholdt ordinære purrerutiner. Videre plikter enhver å ha oversikt over egen økonomi.

Videre er det ikke dokumentert at klager har vært syk og har det vanskelig, og dette kan derfor ikke legges til grunn. Ektefellens soning kan ikke gi grunnlag for å ettergi gebyret.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda vurderer først om klager ble varslet om gebyrileggelsen slik hun har krav på.

Forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. § 6 første ledd om varsel lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikksforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskrivning av gebyr.

Trafikksforsikringsforeningen har fremlagt dokumentasjon som viser at det samme dag som kjøretøyene var uforsikret, nemlig 17.5.19, ble sendt varsel både på SMS og pr. e-post til fullmektigens telefon og e-postadresse. Fullmektigen har bekreftet at det ble benyttet riktig nummer og riktig adresse, men anfører at han ikke hadde tilgang verken til sin egen telefon eller e-post på grunn av soning.

Nemnda konstaterer at Trafikksforsikringsforeningen har forholdt seg i tråd med gebyrforskriften og benyttet det telefonnummeret og den e-postadressen som fullmektigen i sin tid hadde oppgitt til sitt forsikringsselskap.

Det er forsikringstaker som har ansvaret for at opplysningene til enhver tid er korrekte, idet det uttrykkelig fremgår av den siterte bestemmelse at Trafikksforsikringsforeningen skal basere seg på de opplysningene som finnes i registeret til enhver tid. I forbindelse med innkalling til soning kunne fullmektigen, dersom han antok at soningen ville hindre kommunikasjon via egen telefon og/eller e-post, på forhånd for eksempel ha omgjort forsikringen slik at klager ble stående som forsikringstaker slik han gjorde da det ble opprettet ny forsikring ved utløpet av gebyrperioden.

Slik nemnda ser det, må klager i dette spørsmål identifiseres med sin fullmektig, som i dette tilfellet er hennes ektefelle. Det innebærer at de varsler som ble sendt hennes ektefelle, også anses for å være sendt henne.

Slik nemnda ser det, har Trafikksforsikringsforeningen oppfylt sin varslingsplikt, og de ilagte gebyrene kan således verken reduseres eller falle bort på grunn av manglende varsling av klager.

Nemnda har også vurdert om klager, helt eller delvis, kan gis dispensasjon for de ilagte gebyrene.

Bilansvarslova § 17 a lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen kan etter søknad ettergi gebyret helt eller delvis dersom brot på plikta til å tinga trafikkstrygding må reknast som unnskuldeleg som følgje av tilhøve utanfor den ansvarlege sin kontroll.

Forskriften om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (gebyrforskriften) § 9 lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarslova § 17a annet ledd ettergi gebyret helt eller delvis dersom brudd på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll. Det samme gjelder for ny eier som ikke har tegnet egen forsikring.

I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttaler Finansdepartementet blant annet i merknadene til ny § 17 a følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Sekretariatet har i brev 26.10.20 til klagers fullmektig gitt en grundig redegjørelse for rettsreglene og nemndas praksis knyttet til muligheten for å innvilge dispensasjon, og nemnda slutter seg til det som der er uttalt.

I sitt krav om behandling i nemnd har fullmektigen påpekt at det er klagers forhold som skal vurderes og har vist til at hun ikke fikk noen purringer og måtte kunne gå ut fra at hennes ektefelle hadde tatt seg av betalingen slik han hadde lovet.

Grunnen til at kjøretøyene var uforsikrede for en kortere periode, var i dette tilfellet at forsikringen ble sagt opp fordi premien ikke ble betalt. Når det gjelder økonomiske forhold, er det den enkelte som har ansvaret fullt og helt, og det skal derfor særdeles mye til for at slike forhold skal danne grunnlag for reduksjon eller bortfall av ilagt gebyr.

I denne saken var ektefellene enige om en ordning som innebar at klager sto som eier, ektemannen sto som forsikringstaker, mens kjøretøyene ble disponert av andre familiemedlemmer. Som det fremgår av redegjørelsen ovenfor om varslingsspørsmålet, er dette en ordning som vår rettsorden godkjenner fullt ut.

Når begge ektefeller bor under samme tak, er ordningen også uproblematisk å praktisere, men når disse forutsetningene endrer seg slik de gjorde i vår sak, stiller den valgte ordning krav om forhåndsvurdering og iverksettelse av tiltak slik at man unngår å komme i en situasjon som den klager kom i.

Saken viser at tilsynelatende intet ble foretatt på forhånd for å sikre at forsikringspremien på kjøretøyene ble betalt i tide. Krav om å betale premie ble sendt 2.1.19 til klagers ektefelle, som om han fortsatt oppholdt seg på sin oppgitte bostedsadresse til tross for at begge ektefeller allerede fra mars 2017 var på det rene med at klagers ektefelle i lengre tid ikke ville kunne nås på denne adressen. Begge var selvsagt også klar over klagers helsetilstand, og at hun ikke kunne betale regninger via nettbank.

I sitt brev 17.6.19, som det er gjengitt fra i saksfremstillingen, til inkassator opplyste klagers ektefelle at klager ved årsskiftet 2018/2019 mottok kravet om å betale den årlige forsikringspremien for de to kjøretøyene, og at hun sendte kravet til sin ektefelle som sonet i fengsel, og som ifølge brevet umiddelbart tilskrev sitt forsikringsselskap. Han opplyser videre at han ga dem skriftlig fullmakt til å belaste sin kones bankkonto for terminbeløpene, og at han forutsatte at dette ble gjort.

Klager har ikke lagt frem kopi av henvendelsen til forsikringsselskapet. Trafikksforsikringsforeningen har lagt frem kopi av purring 15.4.19 fra forsikringsselskapet til klagers ektefelle med varsel om at forsikringen i tilfelle manglende betaling ville opphøre 16.5.19. Av purringen fremgikk det at det etter utstedelsen av premiekravet var innbetalt et mindre beløp. Sammen med purringen fulgte ny faktura med krav om betaling av årspremie der det fremgikk at klagers ektefelle var godskrevet for et beløp fra tidligere avtaleperiode; det samme beløp som var oppgitt som innbetalt på purringen. Forsendelsen var adressert til felles boligadresse.

Klager, som hadde åpnet varsløt om betaling av forsikringspremie for de to kjøretøyene og sendt det videre til sin ektefelle, var alt fra begynnelsen av januar 2019 klar over at premien måtte betales senest i begynnelsen av februar 2019. Fristen var 7.2. Nemnda legger til grunn at hun også i midten av april 2019 mottok og åpnet purringen og den nye fakturaen fra ektefellens forsikringsselskap, og at hun således var klar over eller i alle fall burde vært klar over at premien ikke var betalt, og at forsikringen ville utløpe 16.5.19. Klagers ektefelle har i det siterte brevet riktignok anført at det var vanskelig for klager å avgjøre hva som var viktig og hva som var mindre viktig. Det kan sikkert være tilfellet, men det spesielle i forhold til dette kravet, var at hun var klar over kravet og dets viktighet på forhånd. Det virker derfor lite sannsynlig for nemnda at hun ikke skal ha satt seg inn i det som kom fra ektefellens forsikringsselskap medio april 2019. Dersom hun unnlot å åpne brevet, kan dette under de rådende omstendigheter bebreides henne.

Opplysningene i saken viser således at klager selv hadde mulighet for å sørge for at forsikringspremien ble betalt. Hun valgte å stole på at hennes ektefelle ordnet opp. Da det ikke slo til, fikk hun igjen i april 2019 mulighet til å innrette seg slik at kjøretøyene ikke ble stående uten forsikring.

Nemnda kan etter dette ikke se at det er grunnlag for helt eller delvis å dispensere fra de ilagte gebyrene som klager derfor plikter å betale.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).